

Aan de slag bij AOC Friesland

Context Aan de Slag, AOC Friesland.

Probleemdefiniëring:

- ontwikkelen van ondernemerschap werkt niet via standaard klassikale lessen
- studenten leggen geen link tussen de diverse schoolactiviteiten die gericht zijn op ondernemersvaardigheden en het ontwikkelen van ondernemerschap bij hunzelf

Context:

- Stage- en onderzoeksbedrijven van de studenten
- opbouw van alle (ondersteunende) opdrachten gericht op Proeve 3; Animal Business
- de eigen houding/inzet tijdens de groepsopdrachten

Basisopzet:

Studenten krijgen twee grote eindopdrachten en worden daarbij via diverse activiteiten zowel inhoudelijk als persoonlijk ondersteunt.

Eindopdrachten:

1. OPA; dit is het OPTimaliserings Advies. De studenten beginnen in de 4.3 met het analyseren van alle technische, management en economische aspecten van hun stagebedrijf. Dit zijn altijd agrarische ondernemers. In het begin van de 4^e klas verwerken ze individueel deze aspecten in 1 verslag waarin ze adviseren welke 3 punten de ondernemer het beste kan optimaliseren. Daarbij moeten ze ook aangeven en doorrekenen wat het effect van deze verandering op de andere zaken in het bedrijf zijn. Bijvoorbeeld als je voerprijs te hoog is en je gaat minder voeren, dan kan dat gevolgen hebben voor de melkgift en de gezondheid. Ze schrijven hier een verslag over en dat moeten ze verdedigen tegenover een panel van vakdocenten. OPA gaat dus over het tactische niveau van ondernemen.

2. BOP gaat een stap verder. In het BedrijfsOntwikkelingsPlan moeten de leerlingen in groepen 3 toekomstplannen voor een zelfgekozen bedrijf uitwerken. Daarbij is veel aandacht voor de ondernemer zelf; zijn kwaliteiten, visie, missie doelstelling. De omgeving komt uitgebreid aan bod; welke ontwikkelingen spelen er en welke zijn voor deze ondernemer van belang. Aan de hand van deze informatie werken ze drie voorstellen voor toekomstplannen uit en onderzoeken de gevolgen. Wat gebeurt er als de ondernemer a. niets veranderd, b. zijn eigen plannen doorvoert en c. het plan van de groep kiest. Dit verwerken ze in een verslag en dat presenteren ze aan een zaal genodigden waar ook accountants, bankmensen en andere betrokkenen aanwezig zijn.

Ondersteunende activiteiten.

OPA (3^e en 4^e klas):

- stallenbouwproject (3^e klas)
- kengetallenproject (3^e klas)
- werken in studiegroepen (3^e en 4^e klas)
- kenniscarrousel (4^e klas)
- overleg accountant (3^e en 4^e klas)

BOP (4^e klas)

- meeloopdagen
- bankbezoek
- gastsprekers
- bedrijfsbezoeken
- voorzittersoverleg
- eindpresentatie waarbij je het verslag verdedigt voor een grote zaal genodigden
- organiseren periodiek evenement
- lessen 'ondernemende houding'.

Stimulering Ondernemerschap

De benaderingswijze van de studenten is bij de projecten heel erg gericht op:

- zelf verantwoordelijkheid
- samenwerken
- zelfreflectie
- eigen tijdsindeling
- plannen
- creativiteit (binnen aangegeven grenzen)

Dit doen we vooral door de studenten de grote lijn aan te geven van wat de bedoeling is en hun binnen die kaders de ruimte te geven om zelf tot oplossingen en ideeën te komen. Op het moment dat studenten vastlopen vragen we vooral; Wat heb je al gedaan om het op te lossen? Hoe zou je dit aan kunnen pakken? Wat is je eigen rol hierin?

De lessen 'ondernemende houding' hebben we op een andere manier aangepakt; er wordt gebruik gemaakt van dramawerkvormen. We denken dat je op deze manier de studenten eerder raakt. Daarnaast zijn we in de 1^e klas al gestart met deze lessen. Er ligt een voorstel voor een doorlopende leerlijn 'Ondernemende houding', waardoor studenten elk schooljaar met de ondernemersvaardigheden aan de slag gaan.

Het organiseren van een periodiek evenement vraagt van de groepen om vanaf het begin, het idee!, tot aan het einde, de uitvoering en verslaglegging, twee complete activiteiten zelfstandig uit te voeren. Hierin wordt juist aanspraak gemaakt op de (ondernemende) vaardigheden van de studenten.

Meten leerwinst

Voor het meten van de leerwinst zijn twee invalshoeken genomen:

1. Individuele gesprekken aan de hand van een vragenlijst; aan het begin van de lessen 'ondernemende houding' in klas 1, is met elke leerling een gesprek geweest. Dit is ook op de video opgenomen. Aan het einde van het jaar volgt weer een gesprek. Het verschil hiertussen wordt geanalyseerd.

2. Het gebruik van de ABN AMRO startersscan als uitgangspunt. Deze startersscan "geeft inzicht in zes kenmerken die bij succesvolle ondernemers horen, de DRIVEN kwaliteiten: Durf, Resultaatgericht, Innovatief, Visie, Energie, Netwerken." De studenten vullen deze scan in en moeten dit in hun persoonlijk ontwikkelingsplan terug laten komen.

Daarnaast zijn alle ondersteunende activiteiten in het hele project vertaald naar de 6 kenmerken en is daar een scorelijst van gemaakt. De studenten vullen deze lijst 2 keer in. Dit jaar was het voor de start van BOP en na afronding van het BOP. Dit zal ook geanalyseerd worden.